

Festa Major petita de Sant Felip Neri i Baixada de la Vaca

Vacarisses

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Castell i nucli antic de Vacarisses

Coordenades:

Latitud: 41.60749
Longitud: 1.91819
UTM Est (X): 409858
UTM Nord (Y): 4606763

Classificació

Número de fitxa 08291 - 58
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Contemporani
Segle XXI
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[Castell de Vacarisses](#)
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dc., 02/06/2010 - 02:00

Descripció

La festa de Sant Felip Neri (festa major d'hivern) es celebra pels voltants del 26 de maig. La festa compta amb un seguit d'actes festius, entre d'altres: exposicions, fira d'artesans, trobada gegantera i ball. Des de l'any 2008 té com a element central la Baixada de la Vaca. Es tracta d'una festa de nova creació basada en una llegenda imaginària, situada al segle XVIII, que s'inspira en la figura de la Vaca, emblema de la població. Comença a les 12 de la nit del dissabte, quan la gent del poble acudeix al castell per tal de reclamar la vaca. Tot seguit, la vaca "Xula" (una peça del bestiar festiu local que representa el poble) descendeix des del castell fins al centre de la població. En el seu recorregut va solemnement acompanyada pels dos gegants de Vacarisses (que representen a dos il·lustres habitants del Castell: el Virrei Amat i la seva esposa Francesca). També l'acompanyen un estol de nens que, armats amb torxes, indiquen a la vaca el seu camí. Durant tota la nit té lloc la Vetlla de la Vaca; és a dir, la cuita d'una vaca a foc lent, amb procediments tradicionals. La celebració culmina l'endemà al matí amb l'Aplec de la Vaca: un dinar popular multitudinari que serveix per a menjar-se la vaca que ha estat cuinant-se durant tota la nit. Un dels dos dies de la festa es ballen les danses tradicionals del poble, a càrrec de l'Esbart dansaire, i simbolitzen l'alegria que senten els seus habitants en veure arribar l'animal al poble i en saber que els mals temps finalitzen.

Història

A principis de segle XX la festa de Sant Felip Neri consistia en una celebració religiosa, ja que el sant tenia altar propi a l'església, la qual finalitzava amb el cant dels goigs. Més tard el jovent completava la festa amb un sarau amb acompanyament de música. Era un costum molt generalitzat aquest dia de menjar cargols i faves. Aquesta festa va deixar de fer-se i es recuperà a la segona meitat del segle XX, però no tenia gaire entitat. Fou així que, amb l'entrada d'un nou equip de govern a l'Ajuntament, es va voler donar un nou impuls a la festa. Com a punt de partida, i en col·laboració de la Colla gegantera, es va crear una llegenda situada al segle XVIII i basada en el símbol de la població: la vaca. Aquesta llegenda, suposadament descoberta per un historiador a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, relata que a principis del segle XVIII, durant un període de gran penúria, un noi del poble es va posar davant del castell i va entonar la següent cançó: “Quan vindrà el dia en que l'home / valgui més que pous i cases, / més que les terres més bones, / més que les plantes i els arbres. / Quan vindrà el dia en què a l'home / no se'l pesi amb les balances”. En sentir aquest cant, el senyor del castell, Llopis Amat, va contreure una gran tristesa fins al punt que va estar-se trenta-sis llunes plenes sense sortir del castell. Després va reunir tot el poble i va fer la promesa que tant ell com els seus successors donarien una vaca al poble per tal de reparar tot el mal causat fins aleshores. I des d'aquest moment cada any es baixava una vaca des del castell de Vacarisses fins al poble per commemorar el fet i recordar així el triomf del poble sobre el senyor. Amb la col·laboració de la Colla Gegantera, la festa de la Baixada de la Vaca s'organitzà per primera vegada l'any 2008 i, en poc temps, ha tingut un arrelament important dins el panorama festiu de Vacarisses. La lletra de la cançó està extreta de la “cançó de les balances”, de Josep Maria Carandell, i interpretada per Ovidi Montllor.

Bibliografia

FLOTATS, Antoni (1979). Vacarisses, assaig històric d'un poble, p. 135 FLOTATS, Antoni (1994). Miscel·lània vacarissenca. Ajuntament de Vacarisses, p. 85-86 www.vacarisses.cat
www.festes.org/articles.php?id=854

